

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

7.12.2020

Erytyisasumispalvelujen myöntämisperusteet

Kuopion kaupunki järjestää erityisasumispalveluissa sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21§:n mukaista asumispalvelua yli 18-vuotiaille henkilöille, jotka tarvitsevat erityistä tukea asumisessaan sekä asumisensa järjestämisessä. Erityisen tuen tarve asumisessa johtuu asumisen ja arjen vaarantumisesta, joiden taustalla ovat psyykkisistä ja / tai päihteiden käytöstä johtuvat ongelmat / haasteet.

Erytyisasumispalveluiden asumispalvelut ovat ajankohtaisia, kun muut asumista turvaavat tukitoimet tai palvelut on kokeiltu tai arvioitu riittämättömiksi. Palveluilla tuetaan tavoitteellisesti asiakkaan toimintakyvyn ja elämänhallinnan vahvistamista/ylläpitämistä asumisen turvaamiseksi. Palveluita järjestettäessä huomioidaan asiakkaan voimavarat ja tuetaan asiakkaan osallisuutta elämän eri osa-alueilla. Toiminta perustuu kuntouttavaan ja valmentavaan työotteeseen. Myönnettävä asumispalvelu on pääsääntöisesti määräaikaista ja tavoitteena on asumisen onnistuminen/turvaaminen myönnettyllä palvelulla.

Erytyisasumispalveluihin hakeutuminen käynnistyy yhteydenotolla erityisasumispalveluiden palveluohjaukseen. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukainen palvelutarpeen arviointi käynnistyy henkilön omasta, läheisen tai asiakkaan muun verkoston yhteydenotosta. Asia voi tulla vireille palvelutarpeen arviointipyynnönä tai suullisena/kirjallisena hakemuksena. Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Palvelutarpeen arvioinnin on käynnistytävä 7 arkipäivän kuluessa asian vireille tulosta, mikäli henkilö on yli 75-vuotias tai saa Kelan ylintä hoitotukea. Palvelutarvetta selvitettyä otetaan huomioon asiakkaan tai hänen edustajansa sekä mahdollisten yhteistyötahojen näkemys. Palvelutarpeen arvioinnin tukena toimii erityisasumispalveluiden moniammatillinen työryhmä. Mikäli toisen kunnan asukas hakee palvelua Kuopiosta, hänen

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

7.12.2020

palvelutarvettaan arvioidaan yhteistyössä kotikunnan kanssa. Tällöin sovelletaan Kuopion kaupungin erityisasumispalveluiden myöntämisperusteita.

Asiakkaalle tehdään palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönteinen tai kielteinen päätös. Asiakas voi hakea päätökseen muutoksenhakua. Palvelusta peritään perusturva- ja terveyslautakunnan vahvistama asiakasmaksu. Kuopion kaupunki järjestää palvelut omana toimintana tai ostopalveluna. Kuopion kaupungin omat asumispalvelut ovat ensisijaisia suhteessa ostopalveluihin. Asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn muuttuessa asiakkaalle myönnettyä palvelua voidaan muuttaa palvelutarvetta vastaavaksi tai palvelu voi päättyä. Asumispalvelun myönteinen päätös purkautuu, jos asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuu sellainen muutos, että hänen palveluntarpeensa ei täytä enää erityisasumispalvelujen myöntämisperusteita tai asiakas ei sitoudu palveluun. Asiakkaalla on oikeus päättää palvelu.

Seuraavat tekijät ovat perusteita asumispalvelun myöntämiselle:

- Akuutti tai vakava päihdeongelma tai psyykkinen sairaus, josta aiheutuu merkittäviä asumista haittaavia ja vaarantavia tekijöitä. Asumisen vaarantuminen voi johtua myös erilaisista aloitekyvyn ja toiminnanohjauksen haasteista. Esimerkkejä edellä kuvattuihin:
 - siivottomuuteen liittyvä terveysuhka itselle ja ympäristölle
 - asunnottomuus, häädöt, vuokravelka, asumishäiriöt, paloturvallisuuden laiminlyönti, jotka eivät mahdollista suoraa vuokrasuhdetta vapailla asuntomarkkinoilla
 - rikollisuudesta aiheutuvat lieveilmiöt ympäristölle
 - käytösongelmat

Asiakas tarvitsee tukea edellä kuvatuista syistä johtuen useilla arjen eri osa-alueilla, kuten asunnosta huolehtimisessa, kodin ulkopuolisissa asioinneissa, talouden hallinnassa, hoitosuhteisiin kiinnittymisessä, asianmukaisen lääkehoidon seurannassa, tarvittaviin hoito- ja kuntoutuspalveluihin ohjautumisessa.

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

7.12.2020

Seuraavat tekijät eivät ole perusteita asumispalvelun myöntämiselle:

- Pelkkä asunnottomuus, asunnon tarve tai asunnottomuuden uhka
- Pelkkä yksittäinen diagnoosi tai fyysisen toimintakyvyn vaje ilman asumisen vaarantumista
- Asunnon epätarkoituksenmukaisuus, kuten sijainti, vuokra tai koko
- Asiakkaan kyvyttömyys hoitaa taloudellisia asioita
- Ensisijaisista palveluista tai apuvälineiden käytöstä kieltäytyminen
- Pelkkä siivous-, ulkoilu- tai asiointiavun tarve
- Turvallisuuden tai asumisen vaarantuminen toisen henkilön käytöksen vuoksi
- Kriisiasumisen tarve
- Kuntoutuksen tai hoidon keskeneräisyys- Esimerkiksi psykiatrinen hoito tai päihdekuntoutus, joiden seurauksena toimintakyky voi parantua.

Asiakkaan palvelutarve määrittää sijoittumisen eri palveluluokkiin seuraavasti:

Kotiin annettava tuki

Kotiin annettavalla tuella tarkoitetaan asiakkaan omaan asuntoon järjestettävää määräaikaista tukea. Kotiin annettava tuki on ensisijainen tukimuoto verrattuna muihin palveluluokkiin. Palvelulla tuetaan asumista sekä mahdollisimman itsenäistä selviytymistä. Asiakkaalla on oma asunto tai asumishistoria huomioon ottaen realistinen mahdollisuus saada asunto normaalista asuntokannasta. Tuki on pääasiassa sanallista arkielämän taitoihin liittyvää ohjausta. Asiakas selviytyy päivittäisistä toiminnoista ohjauksen ja tuen avulla. Asiakas huolehtii lääkehoidon toteutumisesta itsenäisesti. Asiakkaan tuen tarve on arki- ja päiväaikaista. Tukea voidaan tarvittaessa toteuttaa myös viikonloppuisin.

Tukiasuminen

Tukiasumisella tarkoitetaan vuokra-asumisen ja tukitoimien yhteensovittamista. Tukiasumisessa asiakas on vuokrasuhteessa palveluntuottajaan. Tukiasuminen voi tapahtua asiakkaan yksilöllisten tarpeiden perusteella joko yhteisöllisessä

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

7.12.2020

tukiasumisessa (asumisyksikkö) tai hajautetussa tukiasumisessa, jossa asunto sijaitsee normaalissa asuntokannassa. Tukiasumisessa asuvalla asiakkaalla voi olla vaikeuksia asumishistoriansa perusteella saada asuntoa vapailta asuntomarkkinoilta. Yhteisöllinen tukiasuminen voidaan toteuttaa päihteettömänä tai päihteesallivana. Hajautetussa tukiasumisessa tuetaan päihteettömyyteen, mutta päihteyden käyttö ei ole este palvelun saamiselle. Tuki on pääasiassa ohjauksellista ja arki- ja päiväaikaisesti toteutuvaa. Tukea voidaan tarvittaessa toteuttaa myös viikonloppuisin.

Palveluasuminen

Palveluasumisella tarkoitetaan palveluntuottajan asiakkaalle vuokraamassa asunnossa järjestettävää asumista päivittäisten tukitoimien avulla. Palveluasumisen lähtökohtana on, että asuminen omassa kodissa avopalveluiden avulla tai tukiasumisessa ei ole mahdollista tai se ei ole onnistunut. Palveluasumisessa asiakas tarvitsee intensiivistä ja pitkäjänteistä tukea mielenterveys- tai päihdeongelmansa vuoksi sekä omatoimisuuden ja asumisen tiivistä harjoittelua. Toiminnan painopisteenä on monipuolinen kuntoutumisen tukeminen sekä asiakkaan osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen.

Palveluihin sisältyy asiakkaan tarpeen mukainen toimintakykyä ylläpitävä ja edistävää tuki sekä tarvittaessa hoito ja huolenpito. Palvelutarpeenarvointiin perustuen voidaan myöntää ateria-, vaatehuolto-, ja siivouspalvelut. Asiakas tarvitsee seuranta- ja ohjausta, valvontaa tai apua useita kertoja päivässä. Asiakkaan avun tarve yöaikaan voi olla satunnainen. Asumispalvelu on päihteetöntä.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan palveluntuottajan asiakkaalle vuokraamassa asunnossa järjestettävää asumista ympärivuorokautisten tukitoimien avulla. Yöaikaisen tuen tarve johtuu pääasiassa psyykkisestä oirehdinnasta. Tehostetun palveluasumisen lähtökohtana on, että asuminen omassa kodissa avopalveluiden avulla tai tuki- tai palveluasumisessa ei ole mahdollista tai se ei ole onnistunut. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas tarvitsee intensiivistä ja pitkäjänteistä tukea

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

Perusturvan palvelualue

Vanhuspalvelut

7.12.2020

mielenterveys- tai päihdeongelmansa vuoksi sekä omatoimisuuden ja asumisen tiivistä harjoittelua. Toiminnan painopisteenä on monipuolinen kuntoutumisen tukeminen sekä asiakkaan osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen.

Palveluihin sisältyy asiakkaan tarpeen mukainen toimintakykyä ylläpitävä ja edistävää tuki sekä tarvittaessa hoito ja huolenpito. Palvelutarpeenarviointiin perustuen voidaan myöntää ateria-, vaatehuolto-, ja siivouspalvelut. Asumispalvelu on päihteetöntä.

Tilapäinen asumispalvelu

Tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista asumispalvelua. Tilapäistä asumista myönnettäessä erityisasumispalveluiden myöntämisperusteiden on täyttyvä. Palvelujen järjestämisen perusteena voi olla myös toimintakyvyn äkillinen alentuminen, toimintakyvyn kartoittaminen tai tarkoituksenmukaisen asumispaikan odottaminen. Tilapäinen asumispalvelu on päihteetöntä.

Voimaantulo:

Perusturva- ja terveyslautakunta 22.12.2020

Nämä myöntämisperusteet tulevat voimaan 1.1.2021.
